

Тазкия 181-дарс. Бахиллик ўз молини ман қилишдир

19:00 / 18.04.2022 2811

Ҳар бир мўмин-мусулмон banda эҳтиёт бўлиши лозим бўлган қалб хасталикларидан яна бири баҳилликдир.

«Баҳиллик» луғатда карамлилик ва сахийликнинг зиддиидир.

Уламолар истилоҳида баҳиллик бир неча хил таъриф қилинган бўлиб, улар бир-бирларини тўлдириб келади.

Журжоний дейди: «Баҳиллик ўз молини ман қилишдир».

Яна: «Ҳожат тушганда ўзидан устун кўришни тарқ қилиш баҳиллик ҳисобланади», деган.

Ибн Ҳажар: «Баҳиллик сақлаб турилган нарсадан талаб қилинганда ман қилишдир», деган.

Шариат истилоҳида «баҳиллик» бериш лозим бўлган нафақани қилмаслиkdir.

Баҳиллик энг ёмон хулқлардан бири ҳисобланади.

Баҳилликнинг даражаси иккитадир.

1. Ўзида бор нарсага баҳиллик қилиш.

2. Үзгада бор нарсага баҳиллик қилиш.

Бу энг ёмонидир. Уни Нисо сурасидаги «Улар баҳиллик қиласынан да одамларни баҳилликка буюрадындардир», деган оятдан билиб олса ҳам бүлади.

Уламоларнинг таъкидлашларича, баҳилликнинг энг ёмони кишининг ўзига ўзи баҳиллик қилишидир. Мумсиклик қилиб, молини ўзига сарфламай туриб, bemор бўлиб қолган баҳиллар қанча! Улар даволанишга пул сарфлашда ҳам баҳиллик қиласидилар.

Аллоҳ таоло Оли Имрон сурасида марҳамат қилади:

مُهَلْ رَشَ وَهُ لَبْ مُهَلْ أَرِيَخَ وُهْ هَلْ صَفْ نَمْ هَلْ لَأْ مُهَاتْ آمِبَ نُوْلَحْ بَيْ نِيْ دَلْ لَأْ نَبَسْ حَيْ أَلَ وَ آمِبْ هَلْ لَأْ صَرْ رَأْلَأْ وَتْ آوَمْ سَلْ لَأْ ثَارِيْمَهَلْ لَوَهَمَا يَقْلَأْ مُوْيَهَبْ أُولَحْ بَآمَنْ وُقْ وَطَيَّسْ رِيَبَخَ نُوْلَمْعَتْ

«Аллоҳ Үз фазлидан берган нарсага баҳиллик қиласынанлар буни ўзларига яхшилик деб ҳисобламасынлар. Аксинча, бу уларга ёмонликдир. Қиёмат куни баҳиллик қиласынанлар ила бўйинлари ўралур. Осмонлару ернинг мероси Аллоҳницидир. Ва Аллоҳ қилаётган амалларингиздан ўта хабардордир» (180-оят).

Ислом дини таълимоти бўйича, инсоннинг қўлидаги мол унга Аллоҳ Ўз фазлидан берган омонатдир. Шунинг учун у мазкур молни унинг ҳақиқий эгаси – Аллоҳнинг розилиги йўлида сарфлаши керак. Аммо баҳиллик қилиб, Аллоҳнинг йўлида сарфланмай, тўпланган мол эгасининг кўзига яхши бўлиб кўрингани билан, аслида яхшилик бўлмайди. Ким баҳиллик билан тўплаган молини яхшилик деб ҳисобласа, нотўғри ўйлаган бўлади.

«Аллоҳ Үз фазлидан берган нарсага баҳиллик қиласынан көрүп, буни үзларига яхшилик деб ҳисобламасынлар. Аксинча, бу уларга ёмонлик дидир».

Сиртдан қараганда, баҳиллик гүё молни муҳофаза қиласы. Тарқалиб, йүк бўлиб кетишидан асрайди. Лекин мол бу беш кунлик дунёда тўпланади, агар ўлиб кетса, қолади. Қолганда ҳам, баҳиллик ила тўплангани учун бало-офат бўлиб қолади.

«Қиёмат куни бахиллик қылған нарсалари ила бўйинлари ўралур».

Бу ўралиш қандай бўлишини ҳадиси шарифдан билиб олишимиз мумкин.

Абу Ҳурайра розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Аллоҳ кимга мол берса-ю, у закотини бермаса, қиёмат куни мол унга икки холли улкан илон бўлиб кўринади ва бўйнига ўралади. Сўнгра икки чаккасидан тишлаб туриб: «Мен молингман, мен сен тўплаган хазинангман», дейди», дедилар. Кейин «Аллоҳ Ўз фазлидан берган нарсага баҳиллик қиласиганлар буни ўзларига яхшилик деб ҳисобламасинлар», оятини охиригача ўқидилар».

Бухорий ривоят қилган.

Ибн Жарир раҳматуллоҳи алайҳи ривоят қилған бошқа бир ҳадисда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Бир киши ўз қариндошига келиб, Аллоҳ унга берган фазлдан беришини сүраса, у баҳиллик қилиб бермаса, албатта, жаҳаннамдан катта илон чиқиб, тили билан ялаб-ялаб, бўйнига ўралур», деганлар.

Ха, инсон қанча яшамасин, қанча мол түплемасин, барибир бир кун келиб ўлади ва мол-мулкини тарк этади.

«Осмонлару ернинг мероси Аллоҳникидир».

Ҳамма-ҳаммаси Аллоҳга қолади. Ҳеч бир инсон дунёга устун бўлмайди.

«Ва Аллоҳ қилаётган амалларингиздан ўта хабардордир».

Кимнинг баҳил, кимнинг баҳил эмаслигини жуда ҳам яхши билиб туради.

«Рұхий тарбия» китоби ассоциада тайёрланды